لەشکرە ونبووەکە

ئیتالۆ کالڤینۆ

لە عەرەبییەوە: یاسین عومەر

بڕیار بوو ئەو ڕۆژە سەربازانی لەشکرێکی یەکێک لە یەکە سوپاییە بەهێزەکان لە شەقامەکانی شاردا بە ڕۆشتنی سەربازی بڕۆن. سەربازەکان هەر لە دەمی بەیانییەوە لە گۆڕەپانی سەربازگەکەدا بە ڕیز ڕاوەستابوونو چاوەڕوانی دەستپێکردنی ڕێوڕەسمی ڕۆشتنە سەربازییەکە بوون.
خۆر وردە وردە بەرزدەبووەوە و سێبەری ئەو تولە سەگە لەڕولاوازانەیش کە لە دەوروبەری سەربازگەکەدا بەرەڵا بوون کورتتر و کورتتر دەبوونەوە. سەرباز و ئەفسەرو پایەبڵندەکانی سەربازگەکە بە بەرگی سەربازیی تەواوەوە و لە ژێر کڵاوزریّ قەیتانە تازەکانیانەوە، ئارەقەیان لێدەچۆڕا. سەرلەشکر، بە سواری ئەسپە سپییەکەیەوە فەرمانی دا: تەپڵەکان هاتنە دەنگو شەیپوورچییەکانو ئەو باقی ژەنیارەکانی دیکەی لەشکرەکە دەستیان کرد بە ژەنینو دەروازەکانی پادگانەکە لەسەر سکەکانیان سوڕانەوەو بە هێمنی کرانەوە.

دەق

ئاسۆی شارەکە لە دوورەوە دیار بوو. گەواڵە هەوری سپی بە ئارامی لە ئاسمانی شیندا دەجولآن. لەشکرەکە لە شارەکە نزیک دەبووەوە: شار، بە بازنەی دووکەڵەکان کە لە دووکەڵکێشی ماڵەکانییەوە بۆ ئاسمان بەرز دەبوونەوە، شار، بە باڵکۆنو بریسکەی ئەو جلگرە کانزاییانەی سەر ئەو تەنافانەی کە بۆ هەڵواسینی جلوبەرگگەلێکی تەڕ لەم بەرەوە بۆ ئەوبەر ڕاکێشرابوون، شار بە پەرچبوونەوەی تیشکی خۆر لە ئاوێنەی مێزتەوالێتی ماڵەکانو سەمای گوڵینکی ئەو پەردانەی بەرامبەر پەنجەرەکان بوون، شار بە تیشکی خۆر لەسەر گوارەی ئەو خانمانەی کە بەرامبەر مێزتەوالێتەکان دانیشتوون، شار بەمنداڵە چلورەفرۆشەکانییەوە، بە عەرەبانەی دەستیی سەیوانداری چوارپاڵووە شووشەیی و پڕ لە پسکیتی مۆتاوە، شار بە منداڵەکانییەوە لە کۆتایی بەکرە دەزوویەکی زۆر درێژەوە، کۆلارەیەک بە کلکێکی کاغەزیی سوورەوە کە بە سەر سەریانەوە دەشنایەوەو جارجارەش بە جوڵەیەکی لەپڕ بینی دەگرتو وەک ئەوەی تا بەرزایی ئەو هەورە سپییانەی کە بە ئارامی لە ئاسماندا دەجولێن، بەرز دەبێتەوە.

سەربازەکان لەسەر ڕیتمی تەپڵەکان و لە نێو هەراو زەنای ڕەوڕەوەی گالیسکەکانی یەکەی تۆپخانەدا، بەوپەڕی تواناوە پێیان بە زەویدا دەکوتاو بەدرێژایی کاروانەکە بە ڕۆشتنی سەربازی دەڕۆشتن، بەڵام کاتێک شاریان بەو ئارامیو پایەدارییەوە لە بەرامبەر خۆیاندا بینی، تۆزێک تاس بردنیەوەو ڕادەستی هەستێکی تایبەت بوون، لە چەشنی هەستکردن بە جۆرە بێ مەیلیو هەستێکی وێکچو بە ڕەوشی میوانێکی ناوەختە. لەپڕ ڕۆشتنە سەربازییەکە ڕەوشی خوێندنی ناوەختی کەڵەشێرێکی بەخۆوە گرت، کە خەڵکی بێ ئەویش دەتوانن کاروبارەکانیان ئەنجام بدەن.

یەکێک لە دەمبککوتەکان، پرجیۆتا، وای پیشان دەدا کە بە هەمان توانای پێشووەوە دەمبکەکە دەکوتێت، بەڵام لە ڕاستیدا دارەکەی تەنها لە پێستی دەمبکەکەی دەخشاندو دەنگێک کە لە تەپڵەکەی دەهێنا لە تەپەتەپێکی سوک و نزم زیاتر نەبوو، بەڵام ئەم دەنگە نزمە بێ دەنگدانەوەیە، هەر تەنیا تایبەت بە پرجیۆتاو تەپڵەکەی نەبوو، ئەمە ڕەوشی گشتیی تەواوی لەشکرەکە بوو. لەبەرئەوە، کتومت لەو ساتەدا کە پرجیۆتا شێوازی ژەنینەکەی گۆڕی، باقی دەمبککوتەکانی دیکەش هەمان شتیان کرد، پاشان نۆرەی شەیپوورژەنەکان هات: دەنگێکی کز بەوێنەی ئاە! لەبەرئەوەی کەس بە توندی فووی بە شەیپوورەکەیدا نەدەکرد. ئەو سەرباز و ئەفسەرانەی کە بەنیگەرانییەوە ئەم دیمەنەیان دەبینی، قاچیان کە بە هەموو هێزی خۆیانەوە بەرزیان کردبووەوە، بەهێمنی هێنایانە خوارەوەو پاشان لە دۆخێکدا کە لە سەر پەنجە دەڕۆیشتن، ڕۆیشتنە سەربازییەکەیان تێکدا.

سەرئەنجام، بێ ئەوەی هیچ کەسێک فەرمانێکی تایبەتی دەرکردبێت، ڕیزێکی دوورو درێژ، لە ڕاستیدا ڕیزێکی زۆر دوورو درێژی سەربازەکان لە ڕەوشە ڕێکوپێکو ڕێکخراوەکەی خۆیان دەرچوون. ئێستا ئیدی سەربازەکان بە شێوەیەکی شلو شێواو و بێ هۆ بۆ پێشەوە دەڕۆیشتنو چەکمەکانیان بەسەر زەویدا ڕادەکێشرانو هەندێک جاریش بەریەک دەکەوتن. ئەو سەربازانەی کە لێپرسراوی تۆپخانە بوون و بەشێوەیەک لەگەڵ باقی لەشکرەکەدا بە تەنیشت گالیسکەی تۆپەکانەوە دەجولآن، لەپڕ هەستیان بە شەرمو تەریقی کرد: هەندێکیان

هەوڵیان دا بێدەربەست خۆیان پیشان بدەن و بێ ئەوەی تەماشای گالیسکەی تۆپەکان بکەن، بەردەوامی بە ڕەوتە سەربازییەکە بدەن، بە جۆرێک کە دەتگوت ئەوانیش بەهەمان شێوە بە ڕێکەوت لەو ناوە پەیدا بوونو پەیوەندییان بەو ڕۆشتنە سەربازییە و ئەو تۆپانەوە نییە. دەستەیەکیش زۆر نزیک و چەسپیو بە گالیسکەی تۆپەکانەوە هەنگاویان دەنا، دەتگوت دەیانەوێت تۆپەکان لە پشت خۆیانەوە بشارنەوە تا خەڵکەکە ئەو دیمەنە زیندووە نەبینن. چەند کەسێکیش لەسەر تۆپەکان شتێکیان بەسەر خۆیاندا ڕاکێشا تا نەبینرێن یان زۆر سەرنجڕانەکێشن. ژمارەیەکی دیکەش ڕوانگەیەکی جیاوازیان لەگەڵ باقی ئەوانی تردا گرتەبەر: بە ڕەوشێک وەک بڵێیت هەموو ڕووداوەکەیان بە گاڵتە گرتووە، زەردەخەنە لە بن لێویان، بە سەری پەنجەیان لەسەر لولەی تۆپەکانیان دەدا، سودیان لە میلی تفەنگەکانیان وەردەگرتو هەوڵیان دەدا ڕەوشێک نیشان بدەن، کە وەک بڵێی سەرجەمی ڕێوڕەسمەکە فشەیە. لە ڕاستیدا ئەوان دەکۆشان وا لە سەیرکەران بگەیەنن کە بە هیچ شێوەیەک مەبەستیان نییە بۆ کوشتنی ئەوانی دیکە سوود لەم تۆپو تفەنگانە وەربگرن و ئەمڕۆ ئەم چەکە زەبەلاحو دەگمەنو سەرەمەقەستانەیان تەنیا بۆ ئەوە هێناوەتە دەرێ کە برێک هەوا لێیان بدات.

ئەم هەستی گێژییە، تەنانەت دزەی کردبوو بۆ سەرلەشکر تۆمینیش. ئەو بە ئاشکرا سەری تا نزیکی سەری ئەسپەکەی هێنابووە خوارێ. ئەسپەکەش بە جێی خۆی ڕیتمی جوڵەکردنی تێکچوو بوو، برێک جار لە نێوان یەک دوو هەنگاودا کە هەڵیدەنان کورتە وەستانێک دەوەستاو پاشان بە مقەیەرییەوە دەکەوتەوە ڕێ. شێوەی هەنگاونانی ئەسپەکەی سەرلەشکر تۆمینی لە ڕۆشتنی ئەسپێکی جڵەوکراو دەچوو، بەڵام بۆ پەیبردن بە مەوقیعییەتەکە چەند ساتێک ڕامان پێویست بوو تا سەرلەشکر تۆمینی و ئەسپەکەی بێنەوە سەر خۆیانو ڕۆشتنی جوانو چوارناڵەی ڕێکوپێکیان دەست پێبکەنەوە. بە هەڵسەنگاندنێکی خێرای بارودۆخەکە، سەرلەشکر فەرمانێکی بێئەملاو ئەولای دەرکرد: «هەر کەس بۆ جێی خۆی».

دمبکەکان هاتنەوە دەنگو ڕیتمی ڕێکوپێکی مارشیان دەست پێکردەوە. ڕیزی نارێکوپێکی سەربازەکانیش بەخێرایی ڕێکوپێکییە سەربازییەکەی یەکەم جاری بەدەست هێنایەوە. سەربازەکان بەپشت بەخۆبەستنو ئەوپەڕی تواناوە ڕۆشتنی سەربازییان دەست پێکردەوە. سەرلەشکر چاوێکی خێرای بە ڕیزە ڕێکخراوەکانی سەربازەکاندا خشاند و لە دڵی خۆیدا وتی: «هم! بەمە دەوترێت ڕۆشتنی سەربازیی ڕاستەقینە.»

چەند ڕێبوارێک کە بەسەر شۆستەکەدا تێدەپەڕین، ڕاوەستانو تەماشای ڕیزی سەربازەکانیان کرد. ڕوانینیان ڕەوشی ئەو سەیرکەرە ئارەزوومەندانەیان هەبوو کە دەتگوت لە جەرەیانی ئەو هەموو وزەیە لە ژێر پێی سەربازەکاندا هەستیان بە چێژوەرگرتن دەکرد، بەڵام لە هەمان کاتدا هەستێکی ئازاراویی سەیریان هەبوو، کە هۆکەیان نەدەزانی، جۆرە هەستێکی ناڕۆشنی مەترسیدار، ئەگەرچی ئەوەندە مەسەلەی گرنگیان لەسەر شان بوو، کە بواری ڕاوەستانی زیاترو بیرکردنەوە لە تۆپو تفەنگیان نەبوو.

سەربازو ئەفسەرەکان کە ئەم سەیرکردنو

ڕوانینەیان لەسەر ماسولکەکانی خۆیان هەست پێدەکرد، دووبارە دووچاری هەمان ناڕەحەتیی لە پەسن نەهاتوو دەبوونەوە. بە هەمان هەنگاوی پتەو و پایەدارەوە درێژەیان بە ڕۆشتنە سەربازییەکەی خۆیان دەدا و لە هەمان کاتیشدا نەیاندەتوانی ئەو بیرۆکەیە لە مێشکیان دووربخەنەوە، کە ئەم ڕۆشتنە سەربازییە بەسەر خەڵکە باشەکەی شاردا سەپێنراوە.

سەربازی پیادە، مارانگون ئارلیمجیۆ، بۆ ئەوەی لە بەرامبەر خەڵکەکەو ڕوانینەکانیاندا هەستو هۆشی پەرت نەبێت، نیگای بڕیبووە زەوی: کاتێک لە دۆخی ڕۆشتنی سەربازیدایت تەنها بابەتی گرنگ بەلاتەوە ئەمەیە کە لە ڕیزدا بیتو هەنگاوەکانت هاوئاهەنگ بکەیت لەگەڵ ڕیتمی مارشەکەدا، ئەو باقی شتەکانی دیکە تیپ خۆی حەلو فەسڵیان دەکات. بەڵام کەموکوڕیی کارەکە لێرەدا بوو کە سەدان سەربازی دیکەی لەشکرەکەش خەریک بوو لە سەر هەمان بیر هەمان ئەو کارەیان دەکرد کە سەربازی پیادە مارانگۆن دەیکرد. لە ڕاستیدا دەتوانرێت بوترێت کە سەرجەمی لەشکرەکە: لە ئەفسەری بەشەکانەوە بیگرە تا ئەو سەربازانەی کە ئاڵایان هەڵدەگرت، تا خودی سەرلەشکریش، بە وریایی تەواو و پێداگری لە پاراستنی سیستەمو هاوئاهەنگیی خۆیان درێژەیان بە ڕۆشتنە سەربازییەکەیان دەدا، بێئەوەی سەریان بەرز بکەنەوە. سەربازەکان دەچوونە پێشەوە، دەستەی شەیپوورچیو دمبککوتەکان لەپێش ئەوانەوە دەڕۆیشتنو تاو نا تاوێک دەتبینی لەشکرەکە بەملاو ئەولادا خوار دەبێتەوە، لەلای بەشی قیرتاوکراوی شەقامەکە دەچێتە ناو باخچەی تەنیشت شۆستەو پارکەکانەوەو لالەو وەنەوشەکان دەپلیشێنێتەوە.

ئەو باخەوانانەی کە سەرقاڵی ئاودانی چیمەنەکان بوون، لە بەرامبەر خۆیاندا چییان دەبینی؟ لەشکرێک کە بەرەو ئەوان دەهاتەپێشێ، ئەویش بە چاوی نوقاو و چەکمەگەلێکەوە کە دەنران بە سەر گژوگیا ناسکەکاندا. باخەوانە داماوەکان نەیاندەزانی چۆنچۆنی سۆندەکانیان بگرن تا ئاو بە سەرو دەموچاوی سەربازەکاندا نەپرژێت، ناچار سەری سۆندەکانیان بە بەرزی دەگرت. بەڵام وایش دیسان ئاو لەسەرەوە دەڕژایە سەر زەویو لە شوێنی جیاواز جیاوازدا پەرشو بڵاو دەبووەوە. باخەوانێکیان ئاوەکەی کرد بەسەر سەرلەشکر تۆمینیدا و سەرتاپای سەرلەشکری تەڕ کرد. سەرلەشکری تەڕ، بە بەژنی بەرزەوە، بەسواری ئەسپەوە بۆ پێشەوە دەڕۆیشت، بە چاوانی داخراوەوە لە ئەسپەکەی پەڕییە خوارێو هاواری کرد: «لافاو! لافاو! بۆ پێشەوە بەرەو کاری فریاگوزاری» و پاشان یەکسەر خۆی کۆکردەوەو کۆنترۆڵی لەشکرەکەی بەدەستەوە گرتەوەو کەسەکانی ناو باخچەکانی بۆ دەرەوە ڕێنوێنی کرد.

بەڵام سەرلەشکر ماوەیەک مات بوو. هاوار هاواری «لافاو! لافاو!»ەکە نهێنیو هیوایەکی ئاشکرا دەکرد، کە ناخودئاگا لەودا دروستی کردبوو: چاوەڕوانی بۆ ڕوودانی لەپڕی بەڵایەکی ئاسمانی، کارەساتێکی سروشتی، کە بێ ئەوەی کەسێک بکوژێت ئەوەندە مەترسیدار بێت کە بتوانێت ڕۆشتنە سەربازییەکە هەڵوەشێننەوەو لەبری ئەوە هەلی ئەوە بە لەشکرەکە بدات کە کارگەلێکی سوودبەخش بۆ خەڵکی شارەکە ئەنجام بدەن. دروستکردنی پرد، هاوئاهەنگکردنی کارە فریاگوزارییەکانو چەندین کاری دیکە. بەتەنها ئەمانە دەیانتوانی ئارامی بە ویژدانی ئەو ببەخشن. لەشکرەکە کە ئێستا ئیدی لە پارکو باخچەکان

هاتبووە دەرێ، لە خاڵێکی دیکەی شاردا دەجولا. هەڵبەتە نەک لە شەقامە پانوپۆڕەکاندا کە بۆ ڕێوڕەسمی ڕۆشتنی سەربازی دەستنیشان کرابوون، بەڵکو لە بەشێکی شاردا کە کوچە و کۆڵانەکانی باریکو پێچاو پێچ بوون. سەرلەشکر بڕیاری دابوو کە لەم بەشەوە قەدبڕ بکەنو بەبێ کات بەفیڕۆدان هەرچی زووتر خۆیان بگەیەننە گۆڕەپانەکە.

جموجۆڵێکی سەیر لە گوزەرگاکانی ئەم ناوچەیەدا بەرچاو دەکەوت. تەکنیککارانی کارەبا لەسەر پەیژە درێژەکانیان سەرقاڵی چاککردنی لامپی سەر شەقامەکان بوون و ژمارەیەکیش تەلی تەلەفۆنەکانیان سەر و خوار ڕادەکێشا. نەخشەسازانی کۆمپانیا ئەندازەییەکان بە خۆیان ستۆدیۆلایتو سێپێچکەو ئامێرە پلەدارەکانیانەوە شەقامەکانیان ڕوپێو دەکرد. کرێکارانی کۆمپانیای گاز (غاز) بە ئیسپانەو ئامێرە تایبەتییەکانیانەوە، دەروازەی سەر کۆنتۆری غازەکەیان لە شۆستەکاندا دەکردەوە. قوتابیانی قوتابخانە، بەڕیز بەسەر شۆستەکاندا دەڕۆیشتن. کرێکارانی بیناسازی لەتە خشتیان بۆ وەستاکان هەڵدەدا: «هێی! هێی!» پاسکیلسواران بە خۆیانو پەیژەکانیانەوە کە لە سەر کۆڵیان هەڵیانگرتبوو و هۆڕنیان لێدەدا، لە گوزەرەکاندا تێدەپەڕینو تەماشای هەر پەنجەرەیەکت دەکرد خزمەتکارێکت دەبینی خەریکی شوشتنی چوارچێوەیەکی شووشەیی بوو یان سەرقاڵی لە ئاوهەڵکێشانی جلوبەرگی شۆراو بوو لە سەتڵی گەورە گەورەدا. سەرئەنجام دەبوو لەشکرەکە بە ڕۆشتنی سەربازییەوە بە نێو شەقامە پێچاو پێچەکاندا تێپەڕ بنو سەربازەکان ڕێگەی خۆیان بەنێو تۆڕێک لە تەلی تەلەفۆنو ئامێری ئەندازەگیریو پەیژەو چاڵو حەفرەکانی کۆنتۆری گاز و ڕیزی کچانی مەکتەبلی دەکردەوە و لە هەمان کاتدا وریا بوون کە ئەو لەتە خشتانە بگرنەوە کە بە هەوادا هەڵدەبەزینەوە: «هێی! هێی!» و لەگەڵیشیدا وریای جلی تەڕ و ئاوی ئەو سەتڵانەش بوون کە خزمەتکارەکان لە نهۆمی چوارەمەوە دەیانڕشتنە خوارەوە.

سەرلەشکر تۆمینی درکی کردبوو کە ونبوون. هەروا کە بەسەر ئەسپەکەیەوە چەمابووەوە ڕووی کردە ڕێبوارێکو لێی پرسی: «ببورە! دەکرێت پێمان بفەرمووین کە نزیکترین ڕێچگە بۆ گۆڕەپانە سەرەکییەکە لە کام لاوەیە؟» ڕێبوارەکە پیاوێکی وردیلە بوو و چاویلکەیەکی بچوکی لە چاودا بوو، پاش تۆزێک وەستان، وتی: «ڕێگاکەی کەمێک ئاڵۆزەو ڕەنگە ون ببن، بەڵام ئەگەر حەز بکەن، من دەتوانم ڕێگایەکی قەدبڕتان پیشان بدەم، کە بەنێو حەوشەی کۆمەڵێک شوێنی نیشتەجێبووندا ڕەت دەبێتو دەگاتە شەقامێکی دیکە، کە دەڕوات بەرەو گۆڕەپانی سەرەکی. ئەم ڕێگایە لانی کەم چارەکە سەعاتێک پێشتان دەخات».

سەرلەشکر پرسیی: «ئایا لەشکرەکە هەمووی دەتوانێت بەنێو ئەو حەوشەیەی کە دەیڵێن ڕەت ببێت؟»

کابرای وردیلە تەماشایەکی سەربازەکانی کردو بە جوڵەیەکی گومانئامێزەوە وتی: «هم! باشە دەتوانین تاقیی بکەینەوە.»

کابرای وردیلە کەوتە پێشو ئەوانی بەرەو دەرگایەکی گەورە ڕێنمونی کرد. دانیشتوانی حەسارەکە کە لە پشت محاجەرەی ژەنگاویی بانیژەکانیانەوە نوشتابوونەوەو سەیری خوارەوەیان دەکرد، کە سەربازەکان بە ئەسپو تۆپخانەکانیانەوە هەوڵیان دەدا بێنە ناو حەوشەکەوە.

دەق

سەرلەشکر پرسیی: «ئەو دەرگایە کامەیە کە دەبێت لێیەوە بچینە دەرێ؟»
کابرای وردیلە وتی: «دەرگا؟ کام دەرگایە؟ ڕەنگە من زۆر باشم بۆ ڕوون نەکردبێتنەوە.» ئێوە دەبێت لە نێو حەوشەکەوە سەرکەونە سەرێ تا دوایین نهۆم، لەوێوە دەچن بۆ پێپلیکانەی باڵەخانەکەی دواترو لەوێ دەرگایەک هەیە کە ڕێی هەیە بۆ شەقامەکەی پاشتر.»
سەرلەشکر هێشتا هەوڵی دەدا کە لە سەر وەختی سەرکەوتن بەسەر پێپلیکانەکەدا لەسەر زینی ئەسپەکەی قایم و پتەو دانیشێت. بەڵام دوای دووجار ساتمە خواردن بڕیاری دا ئەسپەکەی بەیەکێ لەپایە گەچینەکانی باڵەخانەکەوە ببەستێتەوەو بەپێ سەربکەوێتە سەرێ. بڕیاریان دا تۆپەکانیش هەر لەوێ لەناو حەوشەکەدا بهێڵنەوەو پیاوێکی پینەچی بەڵێنی دا کە چاودێرییان بکات.
سەربازەکان بە ڕێزێکی یەک نەفەری بە پێپلیکانەکاندا سەردەکەوتنە سەرێ. هەر کات دەگەیشتنە بەردەم ماڵێک، دەرگای ماڵەکە دەکرایەوەو منداڵان دەهاتنە دەرێو هاواریان دەکرد: «دایە! دایە! وەرە سەیر بکە، سەربازەکان خەریکن ڕەت دەبن! لەشکرەکە خەریکە ڕۆشتنی سەربازی ڕێ دەکات!»
لە نهۆمی پێنجەم، بۆ ڕەتبوون لە پێپلیکانەیەکەوە بۆ پێپلیکانەیەکی دیکە، دەبوو لە بەشی دەرەوەی باڵەخانەکەو بە بەردەم بانیژەکاندا ڕەت ببن. پەنجەرەکان ڕوو بە ماڵگەلێک دەکرانەوە، کە سادەو بێ ڕازاندنەوەو پڕ لە قەرەوێڵەی سپرینگدار بوون و خێزانە منداڵ زۆرەکان تیایاندا دەژیان.
سەربازەکان کە بە قەراغی پەنجەرەکاندا تێدەپەڕین، بانگهێشتکردنی باوکو دایکی منداڵەکانیان دەبیست: «فەرمووو وەرنە ژوورەوە! دە فەرموون تکاتان لێدەکەین! دەبێت زۆر ماندووبوو بێتن! لەم لایەوە وەرنە ژووری تکایە! نزیکترە! بەڵام تفەنگەکانتان لە دەرەوە دانێن! لەبەر خاتری منداڵەکان! بێگومان خۆتان دەزانن کە...»
بەم شێوەیە بوو کە لەشکرەکە وردە وردە لێکهەڵوەشا، بە درێژایی ڕاڕەو و داڵانو بانیژەکانو لەو بێ سەرو بەرەییەدا، شوێنەوارێک لە کابرای وردیلەی چاویلکە لە چاو کە ڕێگاکەش شارەزا بوو، نەدەبینرا.
خۆر ئاوا بووبوو و هێشتا تاقمێکی پەراگەندەی سەربازەکان لە نێو ڕاڕەو و بانیژەی حەسارەکە سەرگەردان بوون. ئا لەو سەرەوە، سەرلەشکر تۆمینی دەستەوئەژنۆ لە پشت ستارەی سەربانی باڵاخانەیەکی بەرزەوە هەڵتروشکابوو. لەوێوە دەیتوانی شار لە ژێر پێکانی خۆیدا ببینێت، شار کە لە هەموو لایەکەوە فراوان بووبوو، بە شەقامو گۆڕەپانە چۆڵەکانییەوە. لە پاڵ سەرلەشکر تۆمینی، دەستەیەک لە سەربازەکان بوون کە لەسەر سۆفالەکانی سەربان بە هەر چوار پەل، بە ئاڵای ڕەنگاوڕەنگو دەمانچە بەدەستەوە تەقەی خۆناسینەوەیان دەکرد.
سەرلەشکر فەرمانی دا: «پەیوەندی بکە! خێرا پەیوەندی بکە! شوێنەکە پەڕینەوە لێی سەختە... توانامان نییە درێژە بە ڕۆیشتن بدەین.. چاوەڕێی فەرمانین.. چاوەڕێی فەرمانین».

سەرچاوە:

شاه گوش می کند، ایتالو کالوینو، تهران، انتشارات مروارید، چاپ اول ١٣٨٢، ص (٦٨-٧٥).